

EKSAMEN

Emnekode: LBLHSTM13	Emne: Språk, tekst og matematikk (STM)
Dato: 19.05.15	Eksamenstid: kl. 09.00 til kl. 15.00
Tillatte hjelpemidler: kalkulator og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Begge vil bli utdelt på eksamensdagen.	Faglærere: Birger Tollefsen Marion Elisenberg Christian B. Bjerke Linda Emilsen Kjartan Belseth Merete Ellen Lunde
Eksamensoppgaven: Oppgavesettet består av 4 sider inklusiv denne forsiden. Kontroller at oppgaven er komplett før du begynner å skrive. Alle kandidatene skal besvare alle oppgavene. Det skrives med sort eller blått på utdelte ark til dette formålet. Pass på at det blir tilstrekkelig gjennomslag på kopiene.	
Sensurdato: 11.06.15 Karakterene er tilgjengelige for studenter på studentweb seinst 2 virkedager etter oppgitt sensurfrist. Følg instruksjoner gitt på: www.hiof.no/studentweb	

Oppgave 1 (10 %)

De gamle egypternes tallsystem hadde følgende symboler:

						
1	10	100	1000	10 000	100 000	1 000 000

- a) Gjør om tallene 2356_{Ti} og 1579_{Ti} til egyptiske tall og bruk de egyptiske tallene for å regne ut $2356+1579$.

Det romerske tallsystemet har følgende symboler:

I	V	X	L	C	D	M
1	5	10	50	100	500	1000

- b) Uttrykk disse tallene gitt i titallsystemet som romertall:
i) 1945   ii) 2499
- c) Gjør om tallene MMCMXLIV og MCMXXXIX til tall i vårt titallsystem.

Oppgave 2 (10 %)

- a) Gjør kort rede for begrepene: *Telleramsen*, *Ordinaltall*, *Parkopling*, *kardinaltall* og *antallskonservering*.
- b) En dag i barnehagen får Espen og Ida oppgaven å regne ut $7+2$.
De løser oppgaven på ulike måter:
Espen tar opp to fingrer på ene hånden og teller høyt «åtte, ni»
Ida tegner to prikker for tallet 2 og teller prikkene høyt «en, to». Tilsvarende gjør hun med tallet 7. Deretter teller hun alle prikkene og svarer «ni».
Forklar hvilke addisjonsstrategier barna bruker.

Oppgave 3 (20 %)

Egg selges i pakninger med plass til seks egg i hver. I en barnehage skal de bestille egg for baking.

- Barnehagen bestiller de to hundre egg. Hvordan blir disse levert i forhold til pakningsstørrelsen som beskrevet innledningsvis?
- På et brett er det plass til seks pakninger med egg. Hvor mange brett med egg mottar barnehagen i bestillingen i pkt a)?

Brettene med egg pakkes i kasser med seks brett per kasse, og for å holde orden på antall egg i kasser, brett, pakninger og enkelt egg, lager barnehagen et skjema.

Kasser	Brett	Pakninger	egg
1	3	4	5

- En dag i barnehagen fylles skjemaet ut som vist over.
Hvor mange egg blir dette totalt?
- Barnehagen har ett hundre og tjuetre egg. Hvordan vil du uttrykke dette med hjelp av skjemaet over?

I løpet av desember foretar barnehagen tre bestillinger av egg.
Leverandøren foretrekker å motta bestillinger angitt i sekstallsystemet.

- Hvorfor tror du det er slik?
- De tre bestillingene er hhv 250_{seks} , 430_{seks} og 320_{seks} .
Regn ut, i sekstallsystemet, hvor mange egg barnehagen bestiller i desember.

Oppgave 4 (60 %)

Høigård skriver: «For barnehagelærere og andre som arbeider med barn, er det viktig å kunne følge med i barnas språkutvikling og ha et fagspråk som gjør det mulig å beskrive utviklingen til enhver tid».

Gjør rede for barnets språkutvikling på følgende områder; fonologisk, morfologisk, syntaktisk og semantisk - fra barnet er 1 til 6 år. Forklar deretter hvordan utviklingen på disse fire områdene av barnets språkssystem kan stimuleres og fremmes ved hjelp av:

- musiske aktiviteter
- god samtale
- samvær omkring tekst
- allsidig leik